

องค์ความรู้ด้านครอบครัว

“ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานที่เป็นหลักสำคัญที่สุดของสังคม ทำหน้าที่หล่อหลอมและขัดเกลาความเป็นมนุษย์ให้แก่สมาชิกของครอบครัว ด้วยการอบรมเลี้ยงดู ให้ความรัก ความเอื้ออาทร ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และถ่ายทอดวัฒนธรรมทางสังคมให้แก่สมาชิกในครอบครัว เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความพร้อมที่จะทำงานอย่างเต็มที่และสร้างสรรค์ เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป ดังนั้น ครอบครัวจึงมีความสำคัญและมีอิทธิพลที่ส่งต่อชีวิตของทุกคน” ซึ่งหมายถึงชีวิตของทุกคนทุกเพศ ทุกวัย ความเป็นปึกแผ่นเข้มแข็งของครอบครัวในสังคม เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาประเทศไปสู่ความสงบสุข เจริญรุ่งเรือง แต่ในสังคมจะมีครอบครัวที่มีความเข้มแข็งระดับต่างๆ กันจากอ่อนแอถึงเข้มแข็งมาก การจัดทำมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานพัฒนาสถาบันครอบครัวให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงได้ร่วมกับสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล ดำเนินโครงการจัดทำมาตรฐานการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงและมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็งขึ้น สำหรับมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็งเป็นการพัฒนาต่อยอด สังเคราะห์ขึ้นจากดัชนีชี้วัดความอยู่ดีมีสุขด้านชีวิตครอบครัว ซึ่งทางสถาบันฯ ดำเนินการร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2546 และผลการวิจัยครอบครัวใน 5 จังหวัด 5 ภูมิภาค ในปี พ.ศ. 2548 มาพิจารณาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยค้นคว้าจากเอกสารวิชาการ รายงานโครงการในประเทศและนานาชาติ ทั้งนี้คณะผู้ทำงานได้รับความสนับสนุนร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้ทรงคุณวุฒิสาขาต่างๆ จากสถาบันวิชาการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ผลของโครงการสังเคราะห์ที่ได้เป็นมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็งในบริบทเชิงสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมไทย 5 ด้าน คือ สัมพันธภาพ การพึ่งพาตนเอง ทูทางสังคม การปรับตัวในภาวะยากลำบาก และการหลีกเลี่ยง/จัดการความเสี่ยง ประกอบด้วย มาตรฐาน 7 ข้อ มีตัวชี้วัดระดับประเทศ/จังหวัด จำนวน 23 ข้อ และตัวชี้วัดครอบครัวเข้มแข็งระดับครอบครัว 37 ข้อ ซึ่งจะนำไปใช้ประเมินเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของครอบครัวได้ด้วยตนเอง

มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง

1) มาตรฐานที่ 1 ด้านสัมพันธภาพ

มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็งด้านสัมพันธภาพ หมายถึง ครอบครัวที่สมาชิกมีความมุ่งมั่นในการสร้างและคงความเป็นครอบครัวร่วมกัน มีความรัก ความผูกพันต่อกัน ซึ่งแสดงออกโดยการสื่อความหมาย ยกย่องรับฟัง ทำกิจกรรมร่วมกัน เอาใจใส่ ดูแลทุกข์สุขกันและกัน อย่างสม่ำเสมอ

ตัวชี้วัดครอบครัวเข้มแข็งด้านสัมพันธภาพระดับประเทศ

1. ร้อยละของอัตราการจดทะเบียนสมรสต่อ 1,000 คู่ครัวเรือน ในรอบปี เปรียบเทียบกับปีเป้าหมายที่มีอัตราการจดทะเบียนสมรสสูงที่สุด
2. ร้อยละของอัตราการจดทะเบียนหย่าต่อ 1,000 คู่ครัวเรือน ในรอบปี เปรียบเทียบกับปีเป้าหมายที่มีอัตราการจดทะเบียนหย่าต่ำที่สุด
3. ร้อยละของครัวเรือนที่มีความอบอุ่น¹ มีการเอาใจใส่ ดูแล ช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน แสดงซึ่งความรัก และสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน (จับคู่)
4. อัตราการลดลงของครัวเรือนที่มีผู้ถูกทอดทิ้ง/ หนีออกจากบ้าน/ ฆ่าตัวตายในแต่ละปีเมื่อเทียบกับปีเป้าหมาย

ตัวชี้วัดครอบครัวเข้มแข็งด้านสัมพันธภาพระดับครอบครัว

1. จำนวนคู่สมรสที่มีการบอกกล่าวการใช้ชีวิตคู่ตามประเพณีให้เป็นที่รับทราบ และยอมรับในหมู่ญาติมิตร
2. สมาชิกในครอบครัวมีการแสดงออกถึงความรัก เคารพนับถือ และเอื้ออาทรซึ่งกันและกันทางกาย วาจา ใจ (เช่น ไหว้ผู้ใหญ่ ลูบหัวลูก กอด สัมผัสอย่างอ่อนโยน ตามทุกซอกซอก)
3. สมาชิกในครอบครัวมีโอกาสอยู่พร้อมหน้ากัน และทำกิจกรรมร่วมกันเป็นประจำอย่างน้อย 1 ครั้ง/สัปดาห์
4. สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือ และตัดสินใจเรื่องสำคัญต่างๆ ของครอบครัว และลงมือทำร่วมกัน
5. ครอบครัวที่มีสมาชิกร่วมกันรับผิดชอบภาระการทำงานของครอบครัว

¹ ลักษณะครอบครัวอบอุ่น ประกอบด้วย

- 1) คนในครัวเรือนมีโอกาสอยู่พร้อมหน้ากัน (พ่อ แม่ ลูก หรือญาติพี่น้องที่อาศัยอยู่ประจำในครัวเรือน ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น รับประทานอาหารด้วยกัน ใช้เวลาพูดคุยกัน พักผ่อนหย่อนใจด้วยกัน ดูแลหรือฟังความบันเทิงด้วยกัน เล่นกีฬาด้วยกัน หรือร่วมกันปรับปรุงที่อยู่อาศัย เป็นต้น)
- 2) คนในครัวเรือนมีความเคารพนับถือซึ่งกันและกัน
- 3) คนในครัวเรือนมีการปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาในครอบครัว
- 4) คนในครัวเรือนไม่เคยหนีออกจากบ้าน
- 5) กรณีที่อยู่คนเดียว ถ้าดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข ถือว่าเป็นครอบครัวอบอุ่น แต่ถ้าดำรงชีวิตโดยไม่มีความสุขให้ถือว่าเป็นครอบครัวไม่อบอุ่น

6. สมาชิกในครอบครัวแก้ปัญหาข้อขัดแย้งด้วยเหตุผล ไม่ใช้ความรุนแรง ด้านร่างกาย วาจา จิตใจ และเพศต่อกัน และต่อตนเอง
7. คู่สามีภรรยารักใคร่ปรองดองกัน
8. สมาชิกในครอบครัวได้รับการยอมรับเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว

2) มาตรฐานที่ 2 ด้านการพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ

มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็งด้านการพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ หมายถึง ครอบครัวสามารถบริหารจัดการรายรับรายจ่าย ให้เกิดความมั่นคงในความเป็นอยู่และอาชีพ

ตัวชี้วัดครอบครัวเข้มแข็งด้านการพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจระดับประเทศ

1. ร้อยละของครัวเรือนที่มีรายได้มากกว่ารายจ่ายอย่างน้อย ร้อยละ 10 ต่อครัวเรือนทั้งหมด
2. ร้อยละของครัวเรือนที่มีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย
3. อัตราการลดลงของหนี้สินครัวเรือนในแต่ละปีเมื่อเทียบกับปีเป้าหมาย
4. ร้อยละของครัวเรือนที่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง

ตัวชี้วัดครอบครัวเข้มแข็งด้านการพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจระดับครอบครัว

1. ครอบครัวมีรายได้และทรัพย์สินเพียงพอสำหรับรายจ่ายที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ครอบครัวตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
2. ครอบครัวมีเงินออมสามารถนำมาใช้จ่ายในยามฉุกเฉินหรือจำเป็นได้
3. ครอบครัวปราศจากหนี้สินหรือในกรณีที่มีหนี้ก็มีความสามารถในการปลดหนี้
4. ครอบครัวมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง โดยไม่ต้องกังวลว่าจะมีปัญหารื้อที่อยู่

3) มาตรฐานที่ 3 ด้านการพึ่งพาตนเองทางสุขภาพ

มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็งด้านการพึ่งพาตนเองทางสุขภาพ หมายถึง ครอบครัวสามารถส่งเสริมและดูแลสุขภาพของสมาชิกได้

ตัวชี้วัดครอบครัวเข้มแข็งด้านการพึ่งพาตนเองทางสุขภาพระดับประเทศ

1. สัดส่วนครัวเรือนที่สมาชิกมีสิทธิได้รับหลักประกันสุขภาพ

ตัวชี้วัดครอบครัวเข้มแข็งด้านการพึ่งพาตนเองทางสุขภาพระดับครอบครัว

1. ครอบครัวดูแลการกินการอยู่อย่างถูกสุขลักษณะ
2. ครอบครัวที่สามารถดูแลรักษาสุขภาพของสมาชิกเบื้องต้น เช่น มีตู้/กล่องยาสามัญประจำบ้าน

3. ครอบครัวที่มีการออกกำลังเป็นประจำ อย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน
4. ครอบครัวที่มีการป้องกันอุบัติเหตุในบ้าน และในการเดินทาง
5. สมาชิกครอบครัวได้รับการตรวจสุขภาพ และสร้างภูมิคุ้มกันด้วยวัคซีนตามกำหนด

4) มาตรฐานที่ 4 ด้านการพึ่งพาตนเองทางข้อมูลข่าวสารและโอกาสในการเรียนรู้

มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็งด้านการพึ่งพาตนเองทางข้อมูลข่าวสารและโอกาสในการเรียนรู้

หมายถึง ครอบครัวสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และมีโอกาสเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวได้

ตัวชี้วัดครอบครัวเข้มแข็งด้านการพึ่งพาตนเองทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและโอกาสในการเรียนรู้

ระดับประเทศ

1. อัตราส่วนของครัวเรือนที่สมาชิกใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์
2. สัดส่วนสื่อที่มีเนื้อหาสาระเอื้อต่อชีวิตครอบครัว
3. จำนวนปีเฉลี่ยของการศึกษาของประชากรที่มีอายุเกิน 15 ปี
4. สัดส่วนของครัวเรือนที่มีสมาชิกเข้ารับการฝึกอบรม ฝึกอาชีพ และ/หรือ การศึกษาต่อเนื่อง
5. ร้อยละของหลักสูตรการศึกษาทุกระดับที่จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต และชีวิตครอบครัวศึกษา

ตัวชี้วัดครอบครัวเข้มแข็งด้านการพึ่งพาตนเองทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและโอกาสในการเรียนรู้

ระดับครอบครัว

1. สมาชิกในครอบครัวได้รับความรู้ และทักษะด้านชีวิตครอบครัว อาชีพ การงาน โดยการศึกษาต่อเนื่อง / ตามอัธยาศัย
2. ครอบครัวที่มีเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ได้รับการศึกษาอย่างเป็นระบบ
3. ครอบครัวได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อ สิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และนำมาพูดคุยอย่างสร้างสรรค์
4. สมาชิกในครอบครัวร่วมกันศึกษา และปฏิบัติเพื่อพัฒนาจิตใจและคุณธรรม

5) มาตรฐานที่ 5 ด้านทุนทางสังคม

มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็งด้านทุนทางสังคม หมายถึง ครอบครัวมีความไว้วางใจ รู้สึกปลอดภัย และภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน/สังคม

ตัวชี้วัดครอบครัวเข้มแข็งด้านทุนทางสังคมระดับประเทศ

1. ร้อยละของครัวเรือนที่มีสมาชิกในครอบครัวเป็นสมาชิกกลุ่มที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
ในชุมชน เช่น กลุ่มอาชีพ
2. อัตราการลดลงของคดีอาชญากรรมเปรียบเทียบกับปีเป้าหมาย
3. ร้อยละของครัวเรือนที่มีสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่วนรวม / สาธารณประโยชน์
ในรอบปีที่ผ่านมา

ตัวชี้วัดครอบครัวเข้มแข็งด้านทุนทางสังคมระดับครอบครัว

1. สมาชิกในครอบครัวมีความรู้สึกปลอดภัย และไว้วางใจต่อบุคคลในครอบครัว
2. สมาชิกในครอบครัวมีความรู้สึกปลอดภัย และไว้วางใจต่อบุคคลในชุมชน
3. เมื่อมีปัญหาสมาชิกในครอบครัวได้รับความช่วยเหลือจากภายในครอบครัว
เพื่อน คนรู้จัก หรือญาติ
4. ครอบครัวมีผู้เป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน เช่น กลุ่มอาชีพ / มีส่วนร่วมให้
ความช่วยเหลือเพื่อนบ้าน/ ชุมชน
5. ครอบครัวสร้างคุณค่าความเป็นอันหนึ่งอันเดียว โดยการทำกิจกรรมทางศาสนา/
ส่งเสริมคุณธรรม หรือสุนทรียภาพร่วมกัน
6. เมื่อประสบปัญหายากลำบาก สมาชิกเชื่อมั่นว่าครอบครัวจะสนใจใยดี รับฟังและ
ช่วยเหลือ

6) มาตรฐานที่ 6 ด้านการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก

มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็งด้านการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก หมายถึง ครอบครัวมีการ
ติดตามรู้เท่าทันสถานการณ์ สามารถปรับตัวได้อย่างสร้างสรรค์ และฟื้นตัวได้เมื่อเผชิญกับภาวะยากลำบาก

ตัวชี้วัดครอบครัวเข้มแข็งด้านการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก

ระดับประเทศ

1. สัดส่วนครอบครัวที่สามารถฟื้นตัวได้เมื่อประสบปัญหาและเหตุภัยพิบัติ
2. ประเทศมีระบบเฝ้าระวังและเตือนภัย เตรียมพร้อมรับมือกับอันตรายที่มีต่อ
ครอบครัว เช่น ภัยพิบัติ, เศรษฐกิจตกต่ำ, โรคระบาด
3. อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนเงินต่อครัวเรือนของการทำประกันชีวิต ประกันภัย
ประกันอุบัติเหตุเปรียบเทียบกับปีเป้าหมาย

ตัวชี้วัดครอบครัวเข้มแข็งด้านการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก

ระดับครอบครัว

1. ครอบครัวมีการติดตามสถานการณ์ และวางแผนเตรียมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น
2. ครอบครัวมีการทำประกันชีวิต ประกันภัย ประกันอุบัติเหตุ
3. ครอบครัวมีประสบการณ์แก้ไขปัญหา มีความสำเร็จปรับตัวได้

7) มาตรฐานที่ 7 ด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยง

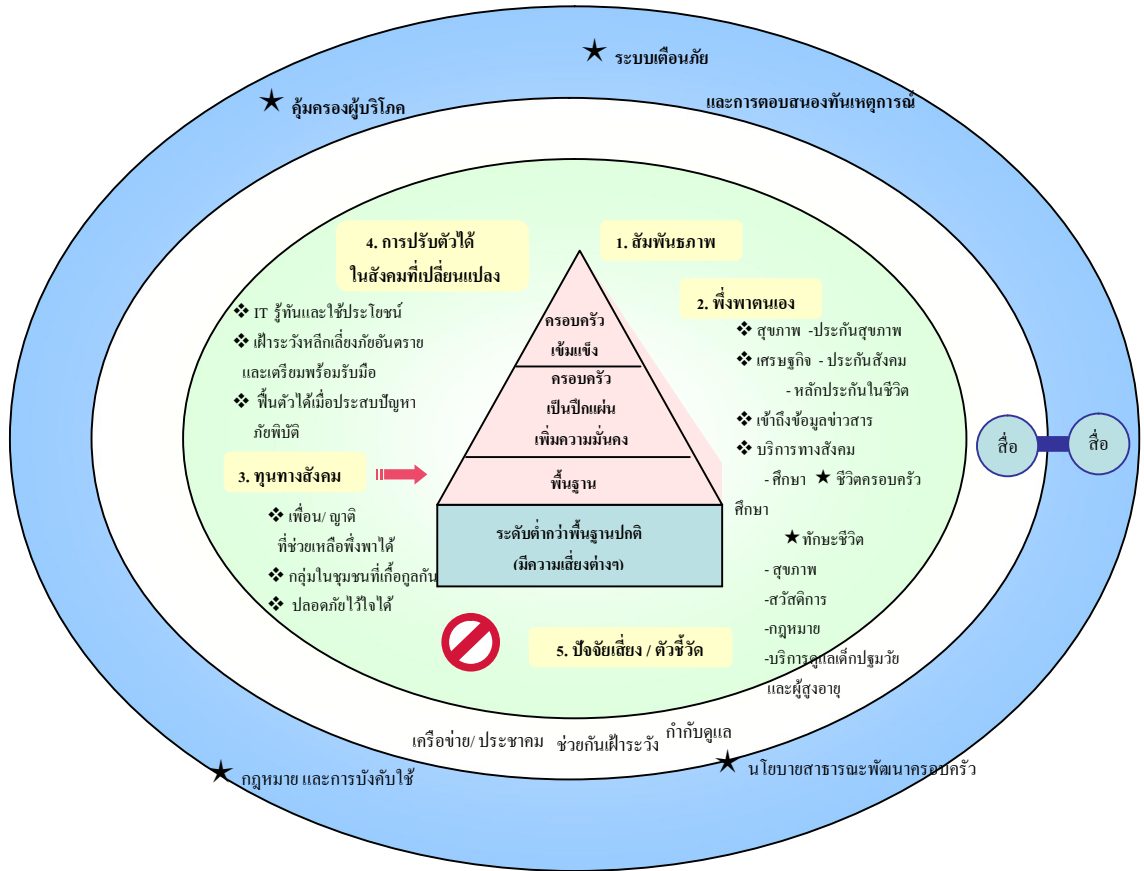
มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็งด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยง หมายถึง ครอบครัวสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหา ทำให้ไม่ต้องเกิดปัญหา หรือตกอยู่ในภาวะเสี่ยง

ตัวชี้วัดครอบครัวเข้มแข็งด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงระดับประเทศ

1. อัตราการลดลงของครัวเรือนที่สมาชิกเล่นการพนันและ ติดสิ่งเสพติด ได้แก่ สุรา บุหรี่ สารเสพติด เป็นต้นในแต่ละปีเทียบกับปีเป้าหมาย
2. ร้อยละของพื้นที่ที่มีบริการปรึกษาแนะแนวแก่ครอบครัวในระดับท้องถิ่น
3. การลดลงของร้อยละของครัวเรือนที่มีพ่อ หรือแม่ที่เลี้ยงลูกตามลำพัง

ตัวชี้วัดครอบครัวเข้มแข็งด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงระดับครอบครัว

1. คู่สมรสที่ได้รับการเตรียมความพร้อมชีวิตครอบครัว/ การเป็นพ่อแม่/ เตรียมลู่วัยทอง
2. ครอบครัวที่ไม่มีสมาชิกหนีออกจากบ้าน ฆ่าตัวตาย
3. ครอบครัวที่สมาชิกไม่มีสมาชิกเสียชีวิต หรือพิการจากอุบัติเหตุ
4. สมาชิกในครอบครัวไม่เล่นการพนันและไม่ใช้สิ่งเสพติด ได้แก่ สุรา บุหรี่ สารเสพติด เป็นต้น
5. ครอบครัวสามารถจัดการกับความเสี่ยงได้ เช่น ย้ายของก่อนน้ำท่วม
6. ครอบครัวที่สมาชิกไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง
7. ครอบครัวดำรงชีวิตโดยไม่ประมาท รู้จักเฝ้าระวัง อุบัติภัย อุบัติเหตุ สิ่งเสพติด ความรุนแรง การพนัน และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

แผนผังกรอบครัวเข้มแข็ง

สรุปมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง

<p>มาตรฐานที่ 1 ด้านสัมพันธภาพ : ครอบครัวที่สมาชิกมีความมุ่งมั่นในการสร้างและคงความเป็นครอบครัวร่วมกัน มีความรัก ความผูกพันต่อกัน ซึ่งแสดงออกโดยการสื่อความหมาย ยกย่อง รับฟัง ทำกิจกรรมร่วมกัน เอาใจใส่ ดูแลทุกข์สุขกันและกัน อย่างสม่ำเสมอ</p>	
<p>ตัวชี้วัดระดับประเทศ</p>	<p>ตัวชี้วัดระดับครอบครัว</p>
<p>1. ร้อยละของอัตราการจดทะเบียนสมรสต่อ 1,000 ครัวเรือน ในรอบปีเปรียบเทียบกับ ปีเป้าหมายที่มีอัตราการจดทะเบียนสมรสสูงที่สุด</p> <p>2. ร้อยละของอัตราการจดทะเบียนหย่าต่อ 1,000 ครัวเรือน ในรอบปีเปรียบเทียบกับ ปีเป้าหมายที่มีอัตราการจดทะเบียนหย่าต่ำที่สุด</p> <p>3. ร้อยละของครัวเรือนที่มีความอบอุ่น มีการเอาใจใส่ ดูแล ช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน แสดงซึ่งความรัก และสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน (จปฐ.)</p> <p>4. อัตราการลดลงของครัวเรือนที่มีผู้ถูกทอดทิ้ง/ หนีออกจากบ้าน/ ฆ่าตัวตายในแต่ละปีเมื่อเทียบกับปีเป้าหมาย</p>	<p>1. จำนวนคู่สมรสที่มีการบอกกล่าวการใช้ชีวิตคู่ตามประเพณีให้เป็นที่รับทราบ และยอมรับในหมู่ญาติมิตร</p> <p>2. สมาชิกในครอบครัวมีการแสดงออกถึงความรักเคารพนับถือ และเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ทางกาย วาจา ใจ (เช่น ไหว้ผู้ใหญ่ ลูบหัวลูก กอด สัมผัส อย่างอ่อนโยน ถามทุกข์สุข)</p> <p>3. สมาชิกในครอบครัวมีโอกาสอยู่พร้อมหน้ากัน และทำกิจกรรมร่วมกันเป็นประจำอย่างน้อย 1 ครั้ง/สัปดาห์</p> <p>4. สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือ และตัดสินใจเรื่องสำคัญต่างๆ ของครอบครัว และลงมือทำร่วมกัน</p> <p>5. ครอบครัวที่มีสมาชิกร่วมกันรับผิดชอบภาระการทำงานของครอบครัว</p> <p>6. สมาชิกในครอบครัวแก้ปัญหาข้อขัดแย้งด้วยเหตุผล ไม่ใช้ความรุนแรง ด้านร่างกาย วาจา จิตใจ และเพศต่อกัน และต่อตนเอง</p> <p>7. คู่สามีภรรยารักใคร่ปรองดองกัน</p> <p>8. สมาชิกในครอบครัวได้รับการยอมรับเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว</p>
<p>มาตรฐานที่ 2 ด้านการพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ : ครอบครัวสามารถบริหารจัดการรายรับรายจ่าย ให้เกิดความมั่นคงในความเป็นอยู่และอาชีพ</p>	
<p>ตัวชี้วัดระดับประเทศ</p>	<p>ตัวชี้วัดระดับครอบครัว</p>
<p>5. ร้อยละของครัวเรือนที่มีรายได้มากกว่ารายจ่ายอย่างน้อย ร้อยละ 10 ต่อครัวเรือนทั้งหมด</p> <p>6. ร้อยละของครัวเรือนที่มีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย</p> <p>7. อัตราการลดลงของหนี้สินครัวเรือนในแต่ละปีเมื่อ</p>	<p>9. ครอบครัวมีรายได้และทรัพย์สินเพียงพอสำหรับรายจ่ายที่จำเป็นในการดำรงชีวิตครอบครัวตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>10. ครอบครัวมีเงินออมสามารถนำมาใช้จ่ายในยาม</p>

<p>เทียบกับปีเป้าหมาย</p> <p>8. ร้อยละของครัวเรือนที่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง</p>	<p>ถูกเงินหรือจำเป็นได้</p> <p>11. ครอบครัวปราศจากหนี้สินหรือในกรณีที่มีหนี้ก็มีความสามารถในการปลดหนี้</p> <p>12. ครอบครัวมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง โดยไม่ต้องกังวลว่าจะมีปัญหาไร้อู่</p>
<p>มาตรฐานที่ 3 ด้านการพึ่งพาตนเองทางสุขภาพ : ครอบครัวสามารถส่งเสริม และดูแลสุขภาพของสมาชิกได้</p>	
<p>ตัวชี้วัดระดับประเทศ</p>	<p>ตัวชี้วัดระดับครอบครัว</p>
<p>9. สัดส่วนครัวเรือนที่สมาชิกมีสิทธิได้รับหลักประกันสุขภาพ</p>	<p>13. ครอบครัวดูแลการกินการอยู่อย่างถูกสุขลักษณะ</p> <p>14. ครอบครัวที่สามารถดูแลรักษาสุขภาพของสมาชิกเบื้องต้น เช่น มีตู้/กล่องยาสามัญประจำบ้าน</p> <p>15. ครอบครัวที่มีการออกกำลังกายเป็นประจำ อย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน</p> <p>16. ครอบครัวที่มีการป้องกันอุบัติเหตุในบ้าน และในการเดินทาง</p> <p>17. สมาชิกครอบครัวได้รับการตรวจสุขภาพ และสร้างภูมิคุ้มกันด้วยวัคซีนตามกำหนด</p>
<p>มาตรฐานที่ 4 ด้านการพึ่งพาตนเองทางข้อมูลข่าวสารและโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนา : ครอบครัวสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและมีโอกาสเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวได้</p>	
<p>ตัวชี้วัดระดับประเทศ</p>	<p>ตัวชี้วัดระดับครอบครัว</p>
<p>10. อัตราส่วนของครัวเรือนที่สมาชิกใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์</p> <p>11. สัดส่วนสื่อที่มีเนื้อหาสาระเอื้อต่อชีวิตครอบครัว</p> <p>12. จำนวนปีเฉลี่ยของการศึกษาของประชากรที่มีอายุเกิน 15 ปี</p> <p>13. สัดส่วนของครัวเรือนที่มีสมาชิกเข้ารับการฝึกอบรม ฝึกอาชีพ และหรือการศึกษาต่อเนื่อง</p> <p>14. ร้อยละของหลักสูตรการศึกษาทุกระดับที่จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต และชีวิตครอบครัวศึกษา</p>	<p>18. สมาชิกในครอบครัวได้รับความรู้ และทักษะด้านชีวิตครอบครัว อาชีพ การงาน โดยการศึกษาต่อเนื่อง / ตามอัธยาศัย</p> <p>19. ครอบครัวที่มีเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ได้รับการศึกษาอย่างเป็นระบบ</p> <p>20. ครอบครัวได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อ สิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และนำมาพูดคุยอย่างสร้างสรรค์</p> <p>21. สมาชิกในครอบครัวร่วมกันศึกษา และปฏิบัติเพื่อพัฒนาจิตใจและคุณธรรม</p>
<p>มาตรฐานที่ 5 ด้านทุนทางสังคม หมายถึง ครอบครัวมีความไว้วางใจ รู้สึกปลอดภัย และภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน/สังคม</p>	
<p>ตัวชี้วัดระดับประเทศ</p>	<p>ตัวชี้วัดระดับครอบครัว</p>
<p>15. ร้อยละของครัวเรือนที่มีสมาชิกในครอบครัวเป็นสมาชิกกลุ่มที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ในชุมชน เช่น</p>	<p>22. สมาชิกในครอบครัวมีความรู้สึกปลอดภัย และไว้วางใจต่อบุคคลในครอบครัว</p>

<p>กลุ่มอาชีพ</p> <p>16. อัตราการลดลงของคดีอาชญากรรมเปรียบเทียบกับปีเป้าหมาย</p> <p>17. ร้อยละของครัวเรือนที่สมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่วนรวม/สาธารณประโยชน์ในรอบปีที่ผ่านมา</p>	<p>23. สมาชิกในครอบครัวมีความรู้สึกปลอดภัย และไว้วางใจต่อบุคคลในชุมชน</p> <p>24. เมื่อมีปัญหาสมาชิกในครอบครัวได้รับความช่วยเหลือจากภายในครอบครัว เพื่อน คนรู้จัก หรือญาติ</p> <p>25. ครอบครัวมีผู้เป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน เช่น กลุ่มอาชีพ / มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือเพื่อนบ้าน/ชุมชน</p> <p>26. ครอบครัวสร้างคุณค่าความเป็นอันหนึ่งอันเดียว โดยการทำกิจกรรมทางศาสนา/ ส่งเสริมคุณธรรมหรือสุนทรียภาพร่วมกัน</p> <p>27. เมื่อประสบปัญหายากลำบาก สมาชิกเชื่อมั่นว่าครอบครัวจะสนใจใยดี รับฟังและ ช่วยเหลือ</p>
---	--

มาตรฐานที่ 6 ด้านการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก หมายถึง ครอบครัวมีการติดตามรู้เท่าทันสถานการณ์ สามารถปรับตัวได้อย่างสร้างสรรค์ และฟื้นตัวได้เมื่อเผชิญกับภาวะยากลำบาก

ตัวชี้วัดระดับประเทศ	ตัวชี้วัดระดับครอบครัว
<p>18. สัดส่วนครอบครัวที่สามารถฟื้นตัวได้เมื่อประสบปัญหาและเหตุภัยพิบัติ</p> <p>19. ประเทศมีระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยเตรียมพร้อมรับมือกับอันตรายที่มีต่อครอบครัว เช่น ภัยพิบัติ, เศรษฐกิจตกต่ำ, โรคระบาด</p> <p>20. อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนเงินต่อครัวเรือนของการทำประกันชีวิต ประกันภัย ประกันอุบัติเหตุเปรียบเทียบกับปีเป้าหมาย</p>	<p>28. ครอบครัวมีการติดตามสถานการณ์ และวางแผนเตรียมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น</p> <p>29. ครอบครัวมีการทำประกันชีวิต ประกันภัย ประกันอุบัติเหตุ</p> <p>30. ครอบครัวมีประสบการณ์แก้ไขปัญหา มีความสำเร็จปรับตัวได้</p>

มาตรฐานที่ 7 ด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยง : ครอบครัวสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหา ทำให้ไม่ต้องเกิดปัญหา หรือตกอยู่ในภาวะเสี่ยง

ตัวชี้วัดระดับประเทศ	ตัวชี้วัดระดับครอบครัว
<p>21. อัตราการลดลงของครัวเรือนที่สมาชิกเล่นการพนันและ ติดสิ่งเสพติด ได้แก่ สุรา บุหรี่ สารเสพติด เป็นต้น ในแต่ละปีเทียบกับปีเป้าหมาย</p> <p>22. ร้อยละของพื้นที่ที่มีบริการปรึกษาแนะแนวแก่ครอบครัวในระดับท้องถิ่น</p> <p>23. การลดลงของร้อยละของครัวเรือนที่มีพ่อ หรือ</p>	<p>31. คู่สมรสที่ได้รับการเตรียมความพร้อมชีวิตครอบครัว/ การเป็นพ่อแม่/ เตรียมส่วยของ</p> <p>32. ครอบครัวที่ไม่มีสมาชิกหนีออกจากบ้านฆ่าตัวตาย</p> <p>33. ครอบครัวที่สมาชิกไม่มีสมาชิกเสียชีวิต หรือพิการจากอุบัติเหตุ</p>

แม่ที่เลี้ยงลูกตามลำพัง

34. สมาชิกในครอบครัวไม่เล่นการพนันและไม่ใช้สิ่งเสพติด ได้แก่ สุรา บุหรี่ สารเสพติด เป็นต้น

35. ครอบครัวสามารถจัดการกับความเครียดได้ เช่น ย้ายของก่อนหน้าท่วม

36. ครอบครัวที่สมาชิกไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

37. ครอบครัวดำรงชีวิตโดยไม่ประมาท รู้จักเฝ้าระวัง อุบัติภัย อุบัติเหตุ สิ่งเสพติด ความรุนแรง การพนัน และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ